

De blijde boodschap voor onze kindskinderen

Door: Marijke te Hennepe

Diaken Ronald Heinen gaat met emeritaat. In dat kader hadden diaken Ronald Heinen en Marijke te Hennepe een tweegesprek dat ging over de toekomst voor de kerk.

Ronald is mede-kartrekker van de 'stip op de horizon' van de parochie: hoe ziet onze parochie erover tien jaar uit? Ronald wil zich niet neerleggen bij een gezapige ondergang en vindt het tijd voor actie. Maar waarom vinden wij het zo belangrijk dat de kerk, in welke vorm dan ook, blijft bestaan? Wat willen wij de volgende generaties meegeven?

Kerk gaat verder dan de kaartclub

Volgens Ronald zit de waarde van de kerk in samenspel van veel factoren: "De gemeenschap, de rituelen, religiositeit, de Bijbelverhalen, maar ook de mogelijkheid om tot jezelf en tot God te komen. Het is niet zo dat, nu de kerk naar de achtergrond verschuift, er niets voor in de plaats komt. Er zijn ook rituelenbegeleiders die niet-religieuze uitvaarten verzorgen. Met de kaartclub kun je het ook als gemeenschap heel gezellig hebben. Toch vind ik dat je een soort basis mist als al deze aspecten geen verbinding hebben met het geloof. De gemeenschap in de kerk is toch niet hetzelfde als de kaartclub. Op de eerste plaats natuurlijk omdat je in de kerk mensen van alle leeftijden en verschillende achtergronden ontmoet, maar ook omdat de kerk vanuit de Bijbel uitdrukkelijk de opdracht heeft om om te zien naar elkaar. Het omzien naar mensen gaat in de kerk, als het goed is, verder dan bij de kaartclub."

'Mensen met macht moeten dienen, niet heersen'

Marijke vraagt zich af wat precies de meerwaarde is van kerk, Bijbel en geloof. Marijke hecht vooral aan onderliggende waarden die in de Bijbelverhalen uitgedragen worden: "Het schepingsverhaal leert mij dat God elk mens geschapen heeft. Niet dat ik geloof dat het werkelijk zo gegaan is – de bijbel is voor mij geen biologie- of geschiedenisboek – maar de onderliggende waarde is voor mij heel erg belangrijk: elk mens telt, elk mens is evenwaardig. Het verhaal van het kindje Jezus in de kribbe heeft voor mij de onderliggende waarde dat mensen met macht niet moeten heersen maar dienen. Heel actueel, gezien de toeslagenaffaire. Het zijn waarden die ingaan tegen het gebruikelijke egoïsme, machtswellust en onderdrukking. Maar is de kerk nodig om deze waarden in stand te houden? De waarden vind je ook terug in het humanisme. Zou dat niet voldoende zijn?"

Ronald meent dat de bijbelverhalen en de kerk daar wel degelijk een rol in spelen: "Het is niet voor niets dat in de grondwet van de Verenigde Staten, waaraan mensenrechtenverdragen zijn ontleend, wordt verwezen naar God die mensen alle mensen gelijk geschapen heeft. Zonder de verhalen in de bijbel komen deze waarden los in de lucht te hangen."

Moeite met kerkelijke dogmatiek

Marijke vindt de kerkelijke dogmatiek over Jezus gestorven voor onze zonden en opgestaan uit de doden veel lastiger: "Moeten we daadwerkelijk geloven dat Jezus levend is geworden? Zou het voor mensen niet gemakkelijker zijn zich aan te sluiten bij een kerk als de nadruk meer gelegd wordt op de onderliggende waarden die uit de bijbelverhalen spreken, dan op zaken als

geloofsbelijdenis en catechismus? Ronald: "Voor mij is het een mysterie, hoe Jezus uit de dood is opgestaan. Ik weet het gewoon niet; dat gaat boven mijn pet. En ik heb een tijdje gehad dat ik vond dat de geloofsbelijdenis weleens in een modernere taal zou kunnen worden uitgevoerd, maar daar kom ik nu een beetje van terug. De oude tekst, die over de hele wereld wordt uitgesproken, doet mij wat."

'Eeuwenoude teksten ontroeren'

Dat heeft Marijke ook bij bepaalde bijbel- en liedteksten die zij uit haar hoofd kent. "Inhoudelijk zijn bij die teksten de nodige opmerkingen bij te maken, maar de eeuwenoude woorden ontroeren me toch."

Ronald: "Dat zijn teksten die je in je jeugd vele malen gehoord hebt. En dat vind ik het lastige van de huidige tijd. De generatie na ons is nog wel opgegroeid met deze woorden en bijbelverhalen, maar of hun kinderen die ook nog meekrijgen? Dat gaat mij echt aan het hart."

'Ik kan niet goed tegen protestantse psalmen'

Marijke: "Veel contact met de kerk in de jeugd kan ook leiden tot een hartgrondige hekel aan bepaalde liederen of gewoonten; ik kan niet goed tegen de protestantse psalmen. En de kerk heeft natuurlijk ook veel mensen pijn gedaan en maakt nog steeds fouten. Maar wat ik jammer vind, is dat mensen die de kerk of het geloof loslaten, de troost missen die ik ontleen aan het naar de kerk gaan en geloven: de troostende rituelen, de mooie liederen, de prachtige teksten en het weten dat je uniek en bij je naam geroepen bent. Het laatste weet ik natuurlijk wel, maar het is voor mij goed om daar regelmatig aan herinnerd te worden."

Ronald en Marijke hebben elk een beetje andere kijk op de waarde van kerk en geloof. En waarschijnlijk zijn er nog veel meer perspectieven. Het blijkt erg leuk om daarover in gesprek te gaan!

Wat is voor u de waarde van kerk en geloof? Wat zou u door willen geven aan de volgende generaties? E-mail de redactie!